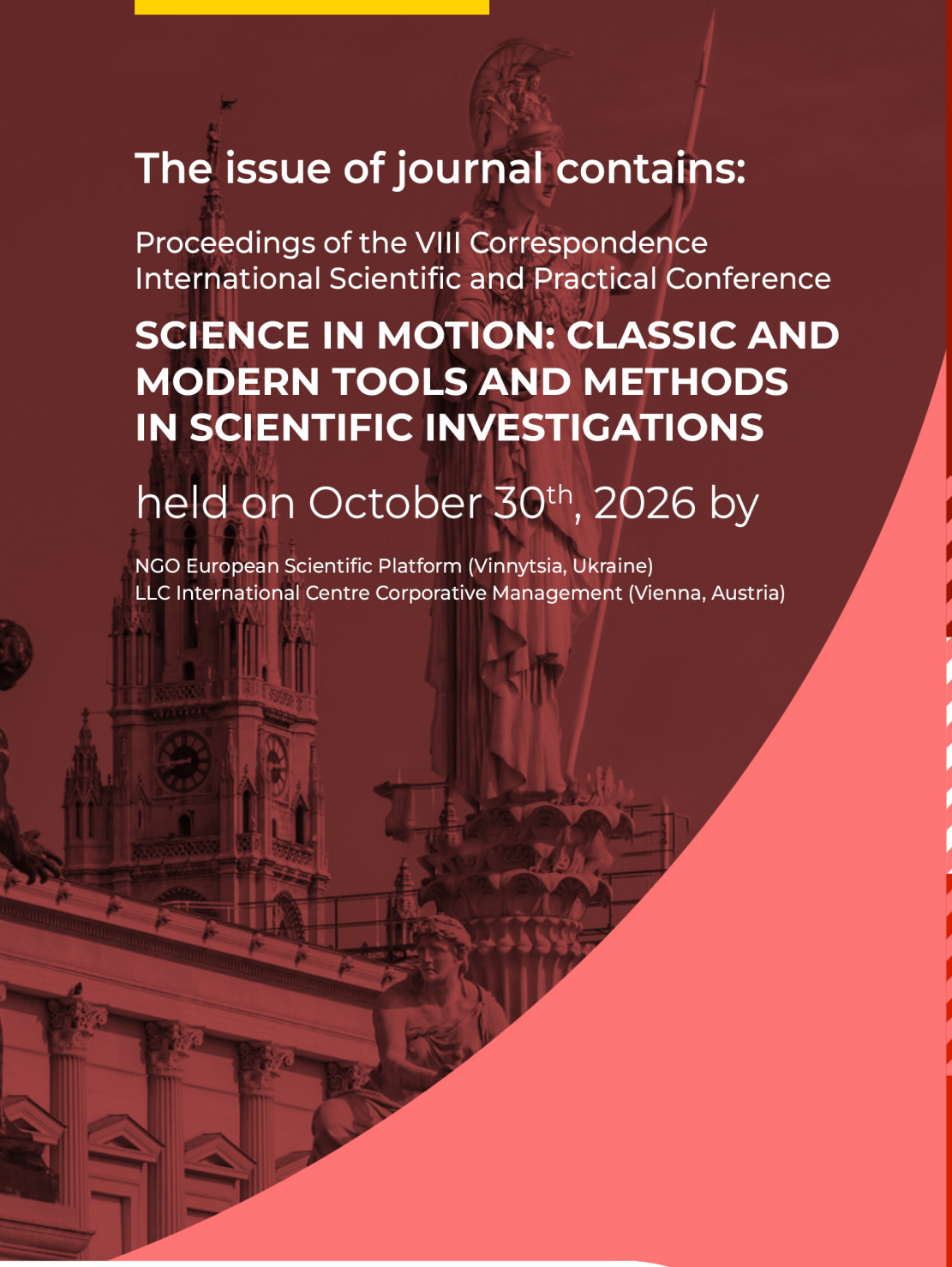
INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL



№78
OCTOBER, 2026

ISSN 2710-3056

The issue of journal contains:

Proceedings of the VIII Correspondence International Scientific and Practical Conference

SCIENCE IN MOTION: CLASSIC AND MODERN TOOLS AND METHODS IN SCIENTIFIC INVESTIGATIONS

held on October 30th, 2026 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

GRAIL OF SCIENCE
PERIODICAL SCIENTIFIC JOURNAL

ISSN 2710–3056

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ 78 (October 2026)

with the proceedings of the:

VIII Correspondence International Scientific and Practical Conference

SCIENCE IN MOTION: CLASSIC AND MODERN TOOLS AND METHODS IN SCIENTIFIC INVESTIGATIONS

held on October 30th, 2026 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ГРААЛЬ НАУКИ

№ 78 (жовтень, 2026)

за матеріалами:

VIII Міжнародної науково-практичної конференції

SCIENCE IN MOTION: CLASSIC AND MODERN TOOLS AND METHODS IN SCIENTIFIC INVESTIGATIONS

що проводилася 30.10.2026

ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна)
ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія)

Вінниця – Відень, 2026

DOI 10.36074/grail-of-science.30.10.2026

ГРААЛЬ НАУКИ : міжнар. наук. журнал. – Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа»; НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2026. – No 78. – 606 с.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто прагне отримати ґрунтовні знання теоретичного і прикладного характеру.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Наукової установи «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці». Протокол № 39 від 29.10.2026.

Головний редактор: Танасійчук Альона Миколаївна, д-р. екон. наук, доцент (Україна)
Заступник головного редактора: Ємельянов Олександр Юрійович, д-р. екон. наук, професор (Україна)
Голова оргкомітету конференції: Голденблат Марія (Україна)
Заступник голови оргкомітету конференції: Рейчел Апаро (Австрійська Республіка)
Відповідальний секретар: Рабей Настасія Романівна (Україна)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:
Онікієнко Сергій Володимирович - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Ясишена Валентина Валеріївна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Грень Лариса Миколаївна** - д-р. наук з держ. управління, професор (Україна); **Хатуна Табагарі** - д-р. екон. наук, професор (Сакартвело); **Мухаббат Хакімова** - д-р. пед. наук, професор (Республіка Узбекистан); **Ҷаҳонгір Шатураєв** - канд. екон. наук, доцент (Республіка Узбекистан); **Поливана Людмила Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Маслій Олександра Анатоліївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Москвічова Олена Сергіївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гавриленко Наталія Вікторівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); Яцик Мар'яна Романівна - канд. пед. наук, доцент (Україна).

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ:
Квасницька Раїса Степанівна - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Заднєпровська Ганна Ігорівна** - канд. екон. наук (Україна); **Занора Володимир Олександрович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Маркович Ірина Богданівна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Яковенко Роман Валерійович** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Гевчук Анна Вікторівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Євтушенко Наталія Миколаївна** - канд. екон. наук, доцент (Україна); **Михайлишин Лілія Іванівна** - д-р. екон. наук, професор (Україна); **Тамар Макасарашвілі** - д-р. екон. наук, професор (Грузія); **Мерабі Ванішвілі** - д-р. екон. наук, професор (Грузія); **Тімчев Марко** - д-р. екон. наук, доцент (Республіка Болгарія); **Михаліцька Наталія Ярославівна** - канд. наук з держ. управління, доцент (Україна); **Ткаченко Павло Ігорович** - аспірант (Україна); **Купріянова Дарина Сергіївна** - практикуючий юрист (Польща); **Губаль Галина Миколаївна** - канд. фіз-мат. наук, доцент (Україна); **Козуб Галина Олександрівна** - канд. техн. наук, доцент (Україна); **Козьма Антон Антонович** - канд. хім. наук (Україна); **Морозова Тетяна Василівна** - канд. біол. наук, доцент (Україна); **Купріянова Лариса Сергіївна** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Лисенко Дмитро Андрійович** - канд. мед. наук, доцент (Україна); **Цубанова Наталя Анатоліївна** - д-р. фарм. наук., професор (Україна); **Олійник Світлана Валентинівна** - канд. фарм. наук, доцент (Україна); **Полєжаєв Юрій Григорович** - канд. наук із соц. ком., доцент (Україна); **Куліченко Алла Костянтинівна** - д-р. пед. наук, доцент (Україна); **Фурман Тарас Юрійович** - канд. пед. наук, доцент (Україна); **Бажан Станіслав Миколайович** - д-р. філософії (Україна); **Ямполь Юрій Віталійович** - аспірант (Україна); **Антипова Жанна Ігорівна** - старший викладач (Україна); **Корбозерова Ніна Миколаївна** - д-р. філол. наук, професор (Україна); **Ковальська Наталя Аркадіївна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Присяжнюк Оксана Ярославівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Мелех Галина Богданівна** - канд. філол. наук, доцент (Україна); **Корнус Анатолій Олександрович** - канд. геогр. наук, доцент (Україна); **Фомін Андрій Володимирович** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Рубан Микола Юрійович** - д-р. філос. з іст. та археології (Україна); **Гірна Наталія Мирославівна** - канд. іст. наук, доцент (Україна); **Устінова Ірина Ігорівна** - д-р. арх., професор (Україна); **Катерина Діденко** - канд. арх. (Україна); **Воскобойнікова Юлія Василівна** - д-р. мист. (Україна); **Крипчук Микола Володимирович** - канд. мист., професор (Україна); **Лугова Тетяна Анатоліївна** - канд. мист., доцент (Україна)

Верстальник: *Білоус Тетяна (Україна).* ***Дизайнер:*** *Казьміна Надія (Україна).* ***Коректор:*** *Дудник Григорій (Україна).*

«Грааль науки» є офіційно зареєстрованим мультидисциплінарним науковим виданням з міжнародною сферою поширення, що підтримує політику відкритого доступу. **Ідентифікатор медіа R30-02704** (рішення № 430 від 22.02.2024 Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення).

«Грааль науки» індексується в міжнародних реферативних та наукометричних базах даних:
Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

Конференція зареєстрована УкрІНТЕІ (Посвідчення № 107 від 26.01.2026) та сертифікована Euro Science Certification Group (Сертифікат № 23360 від 02.10.2026).

За точність викладених фактів та правильність цитування відповідальність несе автор.

© Автори статей, 2026
© ГО «Європейська наукова платформа», 2026
© НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці», 2026
© LLC «International Centre Corporative Management», 2026

DOI 10.36074/grail-of-science.30.10.2026

GRAIL OF SCIENCE : inter. scientific journal. – Vinnytsia : NGO «European Scientific Platform»; SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2026. – No 78. – 606 p.

The publication is intended for scientists, teachers, graduate students, students, all those who seek to obtain thorough knowledge of a theoretical and applied nature.

Recommended for publication by the Academic Council of the Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation. Protocol № 39 from October 29, 2026.

Editor-in-chief: Alona Tanasiichuk, D.Sc. in Economics, Associate professor (Ukraine)
Deputy editor-in-chief: Olexandr Yemelyanov, D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine)
Chairman of the Organizing Committee: Miriam Goldenblat (Ukraine)
Deputy Chairman of the Organizing Committee: Rachael Aparo (Austria)
Responsible secretary: Nastasiia Rabei (Ukraine)

EDITORIAL BOARD:
Serhii Onikiienko - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Valentyna Yasyshena** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Larysa Hren** - D.Sc. in Public administration, Professor (Ukraine); **Khatuna Tabagari** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Mukhabbat Khakimova - D.Sc. in Pedagogy, Professor (Republic of Uzbekistan); Jakhongir Shaturaev** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Republic of Uzbekistan); **Liudmyla Polyvana** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Oleksandra Maslii** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Olena Moskvichova** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Nataliia Havrylenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Yatsyk Mariana** - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine).

EDITORIAL CONSULTANTS:
Raisa Kvasnytska - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Hanna Zadnieprovska** - Ph.D. in Economics (Ukraine); **Volodymyr Zanora** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Iryna Markovych** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Roman Yakovenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Anna Hevchuk** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Nataliia Yevtushenko** - Ph.D. in Economics, Associate professor (Ukraine); **Liliia Mykhailyshyn** - D.Sc. in Economics, Professor (Ukraine); **Giuli Giguashvili** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Tamar Makasarashvili** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Merabi Vanishvili** - D.Sc. in Economics, Professor (Georgia); **Marko Timchev** - D.Sc. in Economics, Associate professor (Republic of Bulgaria); **Nataliia Mykhalitska** - Ph.D. in Public administration, Associate professor (Ukraine); **Pavlo Tkachenko** - Ph.D. student (Ukraine); **Daryna Kupriianova** - lawyer (Republic of Poland); **Halyna Hubal** - Ph.D. in Physics and Maths, Associate professor (Ukraine); **Halyna Kozub** - Ph.D. in Technical sciences, Associate professor (Ukraine); **Anton Kozma** - Ph.D. in Chemistry (Ukraine); **Tetiana Morozova** – Ph.D. in Biology, Associate professor (Ukraine); **Larysa Kupriianova** - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); **Dmytro Lysenko** - Ph.D. in Medicine, Associate professor (Ukraine); **Natalia Tsubanova** - D.Sc. in Pharmacy, Professor (Ukraine); **Svitlana Oliinyk** - Ph.D. in Pharmacy, Associate professor (Ukraine); **Yuriy Polyezhayev** - Ph.D. in Social Communications, Associate professor (Ukraine); **Alla Kulichenko** - D.Sc. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Taras Furman** - Ph.D. in Pedagogy, Associate professor (Ukraine); **Stanislav Bazhan** - Doctor of Philosophy (Ukraine); **Yurii Yampol** - Ph.D. student (Ukraine); **Zhanna Antypova** - Senior Lecturer (Ukraine); **Nina Korbozerova** - D.Sc. in Philology, Professor (Ukraine); **Natalia Kovalska** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Oksana Prysiazhniuk** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Melekh Halyna** - Ph.D. in Philology, Associate professor (Ukraine); **Anatolii Kornus** - Ph.D. in Geography, Associate professor (Ukraine); **Andrii Fomin** - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); **Mykola Ruban** - Ph.D. in History and Archaeology (Ukraine); **Nataliia Hirna** - Ph.D. in History, Associate professor (Ukraine); **Iryna Ustinova** - D.Sc. in Architecture, Professor (Ukraine); **Kateryna Didenko** - Ph.D. in Architecture (Ukraine); **Yuliia Voskoboinikova** - D.Sc. in Arts (Ukraine); **Mykola Krypchuk** - Ph.D. in Arts, Professor (Ukraine); **Tetiana Luhova** - Ph.D. in Arts, Associate professor (Ukraine).

Responsible for e-layout: *Tetiana Bilous (Ukraine).* ***Designer:*** *Nadiia Kazmina (Ukraine).* ***Proofreader:*** *Hryhorii Dudnyk (Ukraine).*

The journal «Grail of Science» is an officially registered in Ukraine multidisciplinary and internationally disseminated scientific edition that supports the policy of open access for scientific publications. **Media identifier R30-02704** (decision № 430 dated 22.02.2024 of the National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting).

The journal «Grail of Science» is indexed in international reference and scientometric databases:
Index Copernicus Journals Master List; «Наукова періодика України» (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського НАН України); Національний репозитарій академічних текстів; Google Scholar; WorldCat; Open Ukrainian Citation Index; CrossRef; Mendeley; Scite; Semantic Scholar; Scilit; OpenAIRE, PubPeer.

The conference is approved by UKRISTEI (Certificate № 107 dated January 26th, 2026) and certified by Euro Science Certification Group (Certificate № 23360 dated October 2nd, 2026).

The author is responsible for the accuracy of the facts presented and the correctness of citations.

© Authors of articles, 2026
© NGO «European Scientific Platform», 2026
© SI «Institute of Scientific and Technical Integration and Cooperation», 2026
© LLC «International Centre Corporative Management», 2026

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І.
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВЧЕНЬ

СТАТТІ

KEY COMPONENTS OF DIGITALIZATION IN THE EXTERNAL ENVIRONMENT OF ENTERPRISES DURING THE STRATEGIZING PROCESS
Iastremska O. 30

НЕМАТЕРІАЛЬНІ ЗЕМЕЛЬНІ АКТИВИ: ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ
Третяк А.М., Москаленко А.М., Третяк В.М., Третяк Н.А. 39

ПОДОЛАННЯ «СКЛЯНОЇ СТЕЛІ» В УКРАЇНІ ЯК УМОВА ІНКЛЮЗИВНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
Шевченко О.О. 54

РОЗДІЛ ІІ.
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

СТАТТІ

ТРАНСФОРМАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ
Баула О.В., Кушнір А.В. 62

РОЗДІЛ ІІІ.
ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

СТАТТІ

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ
Васечко Л.І., Акіліна О.В. 70

РОЗДІЛ ІV.
ОБЛІК, АУДИТ І ОПОДАТКУВАННЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ІНТЕГРАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА
Михалків А.А., Перчик С.В. 80

ARTICLE

DOI 10.36074/grail-of-science.30.10.2026.005

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

Васечко Людмила Іванівна
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Україна

Акіліна Олена Володимирівна
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри управління
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Україна

Анотація. *Досліджено підходи до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства в умовах воєнної економіки та обґрунтовано потребу доповнення традиційного фінансово-економічного аналізу характеристиками, що відображають здатність підприємства реагувати на зовнішні виклики. Дослідження має концептуально-методичний характер. Запропоновано дворівневу модель такого оцінювання, яка поєднує фінансово-економічну та адаптивну управлінську спроможність підприємства. До адаптивної складової включено швидкість прийняття управлінських рішень, здатність перерозподіляти ресурси, адаптивність бізнес-процесів, управління ризиками та критичними залежностями, організаційну й цифрову спроможність підтримувати безперервність діяльності. Зовнішню експозицію до воєнних ризиків виокремлено як коригувальний чинник, що не входить до внутрішньої структури моделі оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Вторинні дані KSE Institute, World Bank і McKinsey використано для попереднього обґрунтування логіки запропонованої моделі. Її повна емпірична апробація потребує перевірки на мікроданих підприємств.*

Ключові слова: *інвестиційна привабливість; воєнна економіка; адаптивна управлінська спроможність; фінансово-економічна спроможність; інтегральне оцінювання.*

В умовах воєнної економіки інвестиційну привабливість підприємства недостатньо оцінювати лише за його поточними фінансовими результатами. Звичайно, фінансові показники залишаються необхідною основою аналізу, проте вони переважно відображають уже сформований стан підприємства і не дають повної відповіді на питання, чи зможе воно зберегти життєздатність у разі нового зовнішнього шоку. Під час війни ця обставина набуває принципового значення. Навіть підприємство з позитивними фінансовими показниками може за короткий час зіткнутися з порушенням логістики, втратою постачальників, дефіцитом персоналу, перебоями в енергопостачанні або

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

скороченням ринку збуту. Це потребує такого підходу до оцінювання його інвестиційної привабливості, який поряд із фінансово-економічним станом підприємства враховував би його здатність адаптуватися до зовнішніх викликів і зберігати безперервність діяльності.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства традиційно базується на аналізі його фінансово-економічного стану. У вітчизняній практиці цю логіку було закріплено Методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [1], яка передбачає формування відповідного узагальненого показника на основі системи кількісних характеристик інвестиційної привабливості. У подальших дослідженнях інтегральний підхід до оцінювання розвивався через поєднання різних груп показників діяльності підприємства, що висвітлено у роботі О. Дума [5]. Нині у наукових дослідженнях спостерігається поступове розширення меж фінансового аналізу. Зокрема, С. Бессонова і А. Комаров розглядають інвестиційну діяльність у контексті стратегічного управління, на їхню думку «інвестиційна діяльність підприємства із часом має стати частиною стратегічного управління економічною діяльністю задля досягнення довгострокових цілей, що дозволить оптимізувати розвиток підприємства, оптимальну структуру інвестування, а також сукупність практичних та методичних дій щодо їх досягнення» [3]. А. Колєсніченко і М. Купригін аналізують фінансові, стратегічні, ризикові та соціально-економічні аспекти інвестиційної політики та в перспективі вбачають потребу у створенні «адаптивних моделей» її «оцінювання, які враховують динамічні зміни в економічному середовищі» [8]. С. Джерелейко підкреслює, що «концепція загального управління якістю відкриває нову парадигму у визначенні інвестиційної привабливості підприємств, підкреслюючи важливість якісних, стратегічних і культурних чинників» [4], доповнюючи традиційний фінансовий підхід нефінансовими характеристиками діяльності підприємства.

А. Ткаченко і Р. Чорний стверджують, що «оцінювання інвестиційної привабливості через методику адаптивної економічної статистики дає змогу підвищити достовірність і релевантність результатів, особливо в умовах динамічного економічного середовища України» [9]. В умовах війни необхідність підвищення релевантності та достовірності такого оцінювання стає ще очевиднішою. Цій проблемі приділено увагу у кількох дослідженнях А. Карпенко, О. Крайнік та їхніх співавторів [6; 7]. Автори розглядають можливості адаптації існуючих підходів до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств в умовах воєнного стану та обґрунтовують доцільність мультикритеріального оцінювання з урахуванням фінансово-економічних, ризикових, інституційних, технологічних та ESG-факторів. Ідею комплексного підходу до аналізу інвестиційної привабливості підприємств у воєнний час підтримують також М. Карпушенко та співавтори [15].

Отже, сучасні українські дослідження вже виходять за межі суто фінансових моделей, хоча управлінські аспекти такого оцінювання поки що чітко не виокремлено. У зарубіжних дослідженнях можливість виокремлення управлінських характеристик при оцінюванні інвестиційної привабливості

 Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

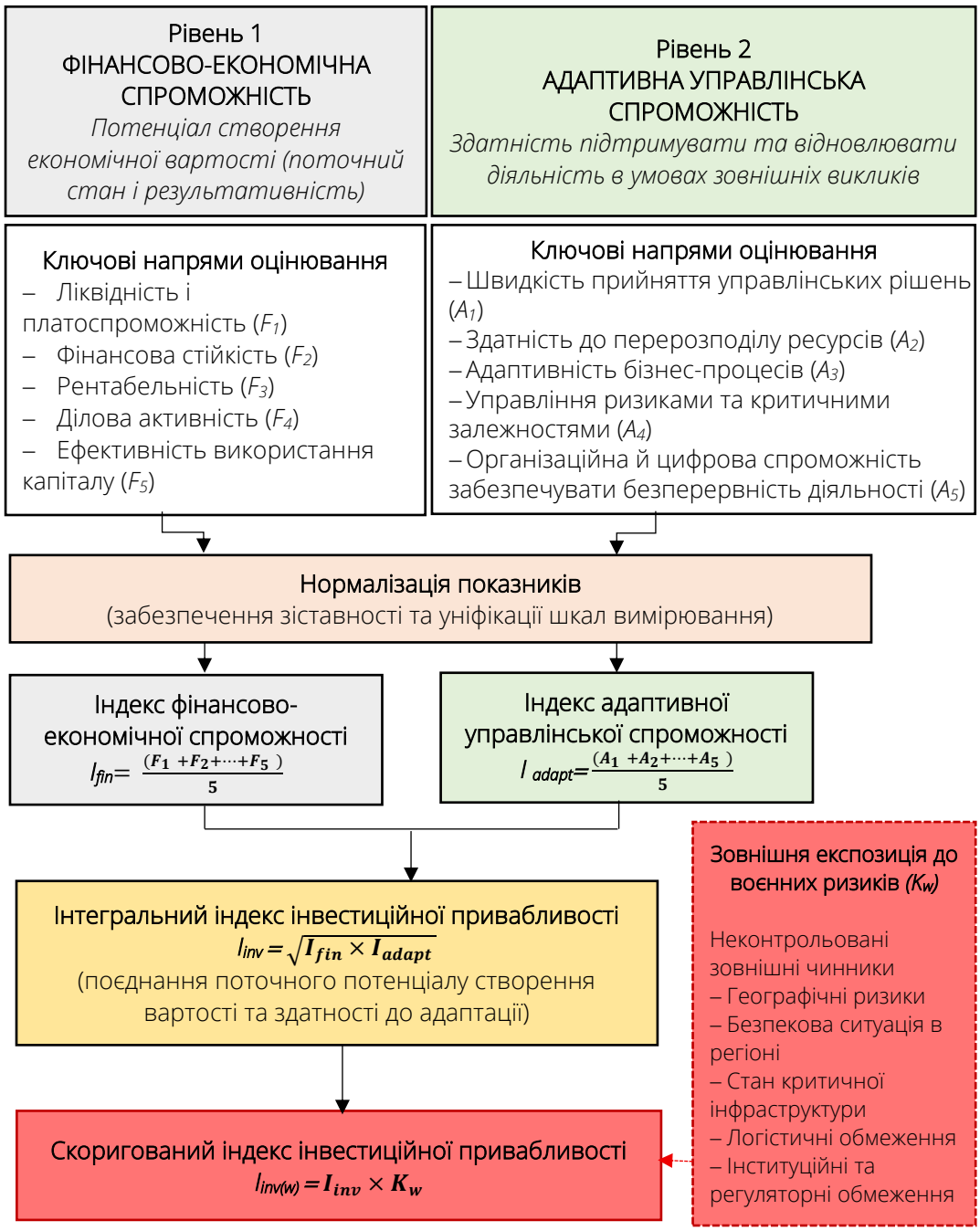
підприємств обґрунтовується ресурсною концепцією та теорією динамічних спроможностей. Зокрема, Дж. Барні пов'язує стійкі конкурентні переваги з ресурсами підприємства [10], а Р. Грант акцентує на знаннях і здатності їх інтегрувати [13]. Д. Тіс, Г. Пізано і Е. Шуен розглядають динамічні спроможності як здатність підприємства інтегрувати та перебудовувати компетентності відповідно до змін середовища [20], а Д. Тіс пов'язує їх із розпізнаванням можливостей і загроз, їх використанням та реконфігурацією ресурсів [19]. Це створює теоретичне підґрунтя для врахування швидкості реакції, перерозподілу ресурсів і перебудови бізнес-процесів як окремих характеристик інвестиційної привабливості підприємства. Дослідження економічної стійкості та поведінки інвесторів також акцентують на здатності підприємств реагувати на зовнішні виклики, підтримувати діяльність і перерозподіляти ресурси в умовах невизначеності [11; 12; 14; 16-18; 21].

Водночас у наявних підходах адаптивна управлінська спроможність переважно не виокремлюється як самостійна складова інвестиційної привабливості з власною системою показників та інтегральною оцінкою. Саме цю прогалину ми намагалися заповнити у нашому дослідженні. Відмінність запропонованого нами підходу полягає у виокремленні адаптивної управлінської спроможності в самостійний блок та відокремленні зовнішньої експозиції до воєнних ризиків від внутрішньої здатності підприємства реагувати на них. Метою нашого дослідження є розроблення підходу до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, який поєднує оцінку його фінансово-економічної та адаптивної управлінської спроможності.

Для реалізації поставленої мети нами сформовано дворівневу модель оцінювання інвестиційної привабливості підприємства в умовах воєнної економіки, представлену на рис. 1. Перший рівень моделі охоплює ліквідність і платоспроможність, фінансову стійкість, рентабельність, ділову активність та ефективність використання капіталу. Сукупність цих характеристик відображає здатність підприємства виконувати свої зобов'язання, генерувати фінансовий результат і забезпечувати віддачу на вкладений капітал. Цей блок характеризує поточний потенціал створення економічної вартості. Високе його значення свідчить про наявність фінансової основи для продовження діяльності, але не є достатнім свідченням готовності підприємства до нового зовнішнього виклику.

Другий рівень моделі відображає адаптивну управлінську спроможність. До нього включено п'ять складових: швидкість прийняття управлінських рішень, здатність оперативно перерозподіляти ресурси, адаптивність бізнес-процесів, управління ризиками та критичними залежностями, а також організаційну й цифрову спроможність підтримувати безперервність діяльності. Йдеться не про формальну наявність планів, процедур чи цифрових систем, а про можливість реально використати їх під час кризової ситуації. Наприклад, альтернативний постачальник створює адаптивну перевагу лише тоді, коли підприємство може швидко перейти на нову схему постачання, а резервне енергоживлення має значення лише за умови, що забезпечує продовження критично важливих операцій.

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License



Примітка. *На базовому етапі складові фінансово-економічної та адаптивної управлінської спроможності враховуються з однаковою вагою, щоб уникнути необґрунтованого пріоритезування окремих характеристик до емпіричної апробації моделі. Для поєднання I_{fin} та I_{adapt} використано геометричне середнє, яке обмежує можливість повної компенсації критично низького значення однієї складової високим значенням іншої. Перед агрегуванням первинні показники приводяться до порівнянної безрозмірної шкали. Після нормалізації значення складових перебувають у діапазоні від 0 до 1, що забезпечує їх порівнянність під час розрахунку інтегрального індексу. K_w є зовнішнім коригувальним чинником і не входить до внутрішньої структури дворівневої моделі.*

Рис. 1. **Авторська модель оцінювання інвестиційної привабливості підприємства в умовах воєнної економіки**

Джерело: розроблено авторами

Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

Цифровізація в цій моделі не розглядається як самостійна ознака інвестиційної привабливості. Її значення визначається функціональним ефектом, тобто тим, наскільки цифрові рішення скорочують час отримання та опрацювання інформації, підтримують прийняття рішень, забезпечують доступ до даних і допомагають зберігати операційну безперервність у разі порушення стандартних умов роботи. Це дозволяє не ототожнювати сам факт використання цифрових технологій із реальною адаптивністю підприємства.

Окреме місце у моделі займає зовнішня експозиція до воєнних ризиків. Вона не включається до адаптивної управлінської спроможності, оскільки характеризує ступінь впливу зовнішніх воєнних ризиків, на які менеджмент не може безпосередньо впливати. До таких факторів належать територіальне розташування, інтенсивність безпекових загроз, стан критичної інфраструктури та залежність від окремих логістичних напрямів. Натомість диверсифікація постачальників, наявність резервних рішень, можливість переміщення ресурсів і відновлення ключових операцій вже характеризують внутрішню якість управління та належать до адаптивної спроможності. Таке розмежування дозволяє уникнути подвійного врахування ризику й відокремити силу зовнішнього виклику від здатності підприємства реагувати на нього.

Для практичного застосування моделі складові адаптивної управлінської спроможності можуть бути конкретизовані через систему вимірюваних індикаторів (табл. 1).

Таблиця 1

Операціоналізація складових адаптивної управлінської спроможності підприємства

Складова адаптивної управлінської спроможності	Можливі індикатори
Швидкість прийняття управлінських рішень	час реагування на критичну подію; тривалість погодження управлінського рішення
Здатність перерозподіляти ресурси	час, необхідний для перерозподілу фінансових, матеріальних і кадрових ресурсів між критичними напрямами; частка ресурсів, яку підприємство може оперативно перерозподілити
Адаптивність бізнес-процесів	час перебудови критичного бізнес-процесу після зовнішнього порушення; частка критичних процесів, для яких передбачено альтернативні способи виконання; час переходу на альтернативного постачальника, логістичний маршрут або режим роботи
Управління ризиками та критичними залежностями	частка критичних ризиків, для яких визначено заходи реагування; частка критичних ресурсів і постачальників, для яких існують альтернативи; наявність і регулярність оновлення планів безперервності та відновлення діяльності
Організаційна й цифрова спроможність підтримувати безперервність діяльності	частка критичних функцій, що можуть виконуватися дистанційно або в альтернативному режимі; частка критичних інформаційних систем із резервуванням; час відновлення доступу до критичних даних та інформаційних систем після збою

Джерело: розроблено авторами

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

Конкретний склад індикаторів, шкали їх оцінювання та джерела даних мають уточнюватися з урахуванням галузевих особливостей підприємства та перевірятися під час емпіричної апробації моделі.

Для емпіричного обґрунтування запропонованої моделі використано вторинні дані KSE Institute, World Bank та McKinsey. На цьому етапі вони не дають змоги валідувати інтегральний індекс на вибірці підприємств. Водночас ці дані дозволяють оцінити, наскільки виокремлені в моделі складові відповідають реальним проявам діяльності підприємств в умовах війни. Перший аналітичний контур стосується непрямих наслідків війни, пов'язаних із втратою можливості повноцінно здійснювати господарську діяльність. Їх значний масштаб показує, що оцінювання інвестиційної привабливості в умовах війни не може обмежуватися поточним фінансово-майновим станом підприємства.

Другий контур пов'язаний із відновленням операційної діяльності. Те, що підприємства по-різному зберігають і відновлюють роботу за несприятливих зовнішніх умов, не дає змоги безпосередньо розрахувати I_{adapt}, але створює підстави окремо оцінювати характеристики, від яких залежить здатність підтримувати та відновлювати діяльність. Третій контур стосується зовнішньої експозиції до воєнних ризиків. Зв'язок між інтенсивністю безпекових загроз і продажами свідчить, що результати діяльності підприємства залежать не лише від якості управління, а й від зовнішнього середовища. Це підтримує доцільність відокремлення K_w від адаптивної управлінської спроможності I_{adapt}.

Результати аналітичного опрацювання даних узагальнено в табл. 2.

Таблиця 2

Емпіричне обґрунтування окремих складових запропонованої моделі оцінювання інвестиційної привабливості підприємства

Аналітичний контур	Вихідні дані	Аналітична операція	Результат	Методичний висновок
Масштаб непрямих наслідків війни	KSE Institute: сукупні поточні та прогнозовані втрати виторгу української економіки до кінця 2026 року становлять близько 1,7 трлн дол. США [2]	Аналіз масштабу та характеру непрямих економічних втрат	Значний обсяг втрат пов'язаний, зокрема, з порушенням можливості здійснювати господарську діяльність	Оцінювання інвестиційної привабливості в умовах війни не може обмежуватися поточним фінансово-майновим станом підприємства
Відновлення операційної діяльності	World Bank: частка підприємств, які продовжували	Розрахунок зміни частки діючих підприємств: 86 − 76	Зростання на 10 в. п.	Відмінності у здатності підприємств підтримувати та

Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

Продовження табл. 2

Аналітичний контур	Вихідні дані	Аналітична операція	Результат	Методичний висновок
	працювати, становила 76 % у 2023 р. та 86 % у першій половині 2024 р. [22]			відновлювати діяльність створюють підстави для окремого оцінювання адаптивної управлінської спроможності
Зовнішня експозиція до воєнних ризиків	World Bank: збільшення кількості повітряних тривог на 10 % асоціювалося зі зниженням продажів приблизно на 0,75 % [22]	Аналіз встановленого зв'язку між інтенсивністю безпекових загроз і результатами діяльності підприємств	Зростання інтенсивності безпекових загроз супроводжується зниженням продажів	Частина результатів діяльності формується під впливом зовнішнього шоку, що обґрунтовує відокремлення зовнішньої експозиції до воєнних ризиків (K_w) від адаптивної управлінської спроможності (I_{adapt})

Джерело: розраховано та узагальнено авторами за даними KSE Institute [2] і World Bank [22]

Окремим свідченням практичної релевантності адаптивної складової є результати дослідження McKinsey. В їхньому опитуванні, проведеному серед 112 переважно довгострокових інвесторів, operational resilience згадувалася серед характеристик компаній-переможців 32 рази, strong cash flow 28 разів, durable competitive advantage 22 рази [14]. Ми свідомо не перетворюємо різницю між цими значеннями на показник «відносної важливості», оскільки йдеться про частоту згадувань у відкритих відповідях, а не про ранжування характеристик. Для нашого дослідження суттєвим є сам факт присутності операційної стійкості серед характеристик, які інвестори пов'язують із перспективними компаніями. Це узгоджується з включенням адаптивної управлінської спроможності до оцінювання інвестиційної привабливості поряд із фінансово-економічною складовою.

Водночас наведені дані не є емпіричною валідацією математичної форми інтегрального індексу. Така перевірка потребує застосування моделі до мікроданих окремих підприємств із подальшим оцінюванням зв'язку між I_{fin}, I_{adapt}, I_{inv} та фактичними результатами збереження і відновлення діяльності. Наступний етап дослідження має бути спрямований на таку апробацію,

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

перевірку та уточнення системи первинних індикаторів, визначення ваг складових і калібрацію коефіцієнта зовнішньої експозиції до воєнних ризиків.

Висновки. В умовах воєнної економіки оцінювання інвестиційної привабливості підприємства потребує виходу за межі аналізу його поточного фінансово-економічного стану. Запропонована нами дворівнева модель поєднує фінансово-економічну та адаптивну управлінську спроможність підприємства, а зовнішню експозицію до воєнних ризиків пропонується враховувати окремо як коригувальний чинник. Це дозволяє розмежувати внутрішню здатність підприємства реагувати на зміни та силу впливу зовнішнього середовища.

Опрацювання даних KSE Institute, World Bank і McKinsey показало, що виокремлені в моделі складові узгоджуються з фактичними проявами діяльності підприємств в умовах війни, хоча запропонований інтегральний індекс ще потребує емпіричної апробації. Перспективи подальших досліджень пов'язані з апробацією моделі на мікроданих українських підприємств різних галузей і регіонів.

Список використаних джерел:

[1] Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій. (1998). *Про затвердження Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій* (Наказ № 22 від 23 лютого 1998 р.). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0214-98

[2] Андрієнко, Д., Горюнов, Д., Маршалок, Т., Нейтер, Р., Піддубний, І., Студеннікова, І., & Топольськов, Д. (2026). *Звіт про непрямі фінансові втрати економіки внаслідок військової агресії Росії проти України до кінця 2026 року*. KSE Institute. https://kse.ua/wp-content/uploads/2026/02/KSE-Institute_Losses-2026-Report-ua-2.pdf

[3] Бессонова, С. І., & Комаров, А. С. (2024). Методичні підходи до оцінки ефективності стратегічного управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств. *Трансформаційна економіка, 5*(05), 18–23. https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-5-3

[4] Джерелейко, С. Д. (2025). Оцінка інвестиційної привабливості підприємств за концепцією загального управління якістю (TQM). *Трансформаційна економіка, 2*(11), 42–47. https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-11-7

[5] Дума, О. І. (2019). Розроблення методу комплексного оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід, 12*, 101–106. https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.12.101

[6] Карпенко, А., & Крайнік, О. (2025). Мультикритеріальний підхід до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств: порівняльний аналіз методик. *Економічний аналіз, 35*(4), 495–504. https://doi.org/10.35774/econa2025.04.495

[7] Карпенко, А., Крайнік, О., & Пожуєв, Д. (2025). Трансформація методів оцінювання інвестиційної привабливості підприємств в умовах воєнного стану. *Економічний аналіз, 35*(2), 607–622. https://doi.org/10.35774/econa2025.02.607

[8] Колєсніченко, А. С., & Купригін, М. О. (2025). Методичні підходи до оцінювання інвестиційної політики промислового підприємства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету, 3*(328), 30–37. https://doi.org/10.32680/2409-9260-2025-3-328-30-37

[9] Ткаченко, А. М., & Чорний, Р. С. (2025). Оцінювання інвестиційної привабливості на основі адаптивної економічної статистики. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій, 4*(18), 582–591. https://doi.org/10.32750/2025-0448

 Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License

[10] Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management, 17*(1), 99–120. https://doi.org/10.1177/014920639101700108
[11] Caldera Sánchez, A., Rasmussen, M., & Röhn, O. (2015). *Economic resilience: What role for policies?* (OECD Economics Department Working Papers No. 1251). OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/5jrxhgf61q5j-en
[12] De Smet, A., Gast, A., Mandersloot, E., Steele, R., & James, C. (2025, November 19). *Change is changing: How to meet the challenge of radical reinvention*. McKinsey & Company. https://www.mckinsey.com/capabilities/people-and-organizational-performance/our-insights/change-is-changing-how-to-meet-the-challenge-of-radical-reinvention
[13] Grant, R. M. (1996). Toward a knowledge-based theory of the firm. *Strategic Management Journal, 17*(S2), 109–122. https://doi.org/10.1002/smj.4250171110
[14] Greenberg, E., Heller, J., Davies, R., Lacroix, S., & Evers, J. (2026, June 25). *What matters most to investors in 2026 and what it means for companies*. McKinsey & Company. https://www.mckinsey.com/capabilities/strategy-and-corporate-finance/our-insights/what-matters-most-to-investors-in-2026-and-what-it-means-for-companies
[15] Karpushenko, M., Momot, T., Kraivska, I., Shapoval, G., & Karpushenko, O. (2024). Enhancing investment attractiveness in wartime: A comprehensive analytical approach. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 5*(13(131)), 6–13. https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.312761
[16] Kortis, A., Mischke, J., Bradley, C., Johansson, S., Singhal, S., Bus, O., & Lamanna, C. (2026). *Catalyzing competitiveness: Where investment happens and why*. McKinsey Global Institute. https://www.mckinsey.com/mgi/our-research/catalyzing-competitiveness-where-investment-happens-and-why
[17] LaBerge, L., Banholzer, M., Koller, T., & Marcus, J. (2026, July). *Why accelerated resource allocation matters in the age of AI*. McKinsey & Company. https://www.mckinsey.com/capabilities/strategy-and-corporate-finance/our-insights/why-accelerated-resource-allocation-matters-in-the-age-of-ai
[18] OECD. (2021). Investment policy in fragile contexts. In *Middle East and North Africa investment policy perspectives*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/6046ab9f-en
[19] Teece, D. J. (2007). Explicating dynamic capabilities: The nature and microfoundations of sustainable enterprise performance. *Strategic Management Journal, 28*(13), 1319–1350. https://doi.org/10.1002/smj.640
[20] Teece, D. J., Pisano, G., & Shuen, A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic Management Journal, 18*(7), 509–533. https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0266(199708)18:7%3C509::AID-SMJ882%3E3.0.CO;2-Z
[21] World Bank. (2021). *Enabling private investment in climate adaptation and resilience: Current status, barriers to investment and blueprint for action*. World Bank Group. https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/35203
[22] World Bank, Government of Ukraine, European Union, & United Nations. (2025). *Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022–December 2024*. World Bank Group. https://documents.worldbank.org/curated/en/099022025114040022

ASSESSMENT OF ENTERPRISE INVESTMENT ATTRACTIVENESS UNDER A WARTIME ECONOMY

Liudmila Vasechko
Ph.D in Economic sciences, Associate professor,
Associate professor of the Department of Finance
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Ukraine

All rights reserved | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License 2026

Olena Akilina
Ph.D in Economic sciences, Associate professor,
Associate professor of the Department of Management
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, Ukraine

Summary. *Approaches to assessing enterprise investment attractiveness under a wartime economy are examined, and the need to complement traditional financial and economic analysis with characteristics reflecting an enterprise's ability to respond to external challenges is substantiated. The study is conceptual and methodological in nature. A two-level assessment model is proposed, combining the enterprise's financial and economic capacity with its adaptive managerial capacity. The adaptive component includes the speed of managerial decision-making, the ability to reallocate resources, business process adaptability, the management of risks and critical dependencies, and the organizational and digital capacity to maintain business continuity. External exposure to war-related risks is treated as a separate adjustment factor that lies outside the internal structure of the investment attractiveness assessment model. Secondary data from KSE Institute, the World Bank, and McKinsey are used to provide preliminary support for the logic of the proposed model. Full empirical testing requires validation using enterprise-level microdata.*
Keywords: *investment attractiveness; wartime economy; adaptive managerial capacity; financial and economic capacity; integrated assessment.*

2026 Авторські права захищені | Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License